

# Szczegółowy spis treści tomu 1

|                                                                                                                                                  |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| <b>Przedmowa do polskiego wydania</b> (Krzysztof Podemski) .....                                                                                 | XXI   |
| Bibliografia .....                                                                                                                               | XXV   |
| Polecana literatura w języku polskim .....                                                                                                       | XXVII |
| <b>Przedmowa</b> Norman K. Denzin, Yvonna S. Lincoln (tłum. Krzysztof Podemski) .....                                                            | 1     |
| „Dziedzina” badań jakościowych .....                                                                                                             | 5     |
| Metodologiczny fundamentalizm .....                                                                                                              | 5     |
| Struktura tomów .....                                                                                                                            | 6     |
| Przygotowanie trzeciego wydania .....                                                                                                            | 8     |
| Odpowiedzi na krytyki .....                                                                                                                      | 8     |
| Definiowanie dziedziny .....                                                                                                                     | 9     |
| Konkurencyjne definicje badań jakościowych .....                                                                                                 | 11    |
| Czyja rewolucja? .....                                                                                                                           | 12    |
| Opowieści <i>Metod badań jakościowych</i> .....                                                                                                  | 13    |
| Czytanie <i>Metod badań jakościowych</i> .....                                                                                                   | 14    |
| Podziękowania .....                                                                                                                              | 15    |
| Bibliografia .....                                                                                                                               | 16    |
| <b>ROZDZIAŁ 1. Wprowadzenie. Dziedzina i praktyka badań jakościowych</b> Norman K. Denzin,<br>Yvonna S. Lincoln (tłum. Krzysztof Podemski) ..... | 19    |
| Problemy definicyjne .....                                                                                                                       | 21    |
| Badacz jakościowy jako brikoler i twórca patchworków .....                                                                                       | 24    |
| Badanie jakościowe jako dziedzina wielokrotnych praktyk interpretacyjnych .....                                                                  | 28    |
| Opór wobec badań jakościowych .....                                                                                                              | 30    |
| Badanie jakościowe a badanie ilościowe .....                                                                                                     | 34    |
| Style badawcze: robienie tego samego inaczej? .....                                                                                              | 34    |
| Napięcia w badaniach jakościowych .....                                                                                                          | 37    |
| Realizm krytyczny .....                                                                                                                          | 37    |
| Historia badań jakościowych .....                                                                                                                | 38    |
| Osiem faz badań jakościowych .....                                                                                                               | 39    |

|                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------|----|
| Faza tradycyjna .....                                                 | 40 |
| Faza modernistyczna .....                                             | 42 |
| Faza rozmytych gatunków .....                                         | 43 |
| Kryzys reprezentacji .....                                            | 45 |
| Potrójny kryzys .....                                                 | 46 |
| Odczytywanie historii .....                                           | 48 |
| Badanie jakościowe jako proces .....                                  | 48 |
| Inny jako przedmiot badania .....                                     | 49 |
| Faza 1. Badacz .....                                                  | 51 |
| Faza 2. Paradygmaty interpretatywne .....                             | 51 |
| Faza 3. Strategie badawcze .....                                      | 54 |
| Faza 4. Metody zbierania i analizowania materiałów empirycznych ..... | 55 |
| Faza 5. Sztuka i polityki interpretacji i ewaluacji .....             | 55 |
| Budowanie mostów między fazami historycznymi: co dalej? .....         | 56 |
| Bibliografia .....                                                    | 57 |

### część I. Obszar badań

|                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Historia i tradycja uczestniczących badań interwencyjnych .....                                     | 65 |
| Krytyczne teoretyzowanie, odpowiedzialność społeczna, badania dekolonizujące oraz etyka badań ..... | 67 |
| Feministyczna, komunitarystyczna rama etyczna .....                                                 | 69 |
| Biomedyczny model etyki .....                                                                       | 71 |
| Dyscyplinujące i ograniczające zachowanie etyczne .....                                             | 74 |
| Podsumowanie .....                                                                                  | 75 |
| Bibliografia .....                                                                                  | 75 |

### ROZDZIAŁ 2. Reforma nauk społecznych i uniwersytetów przez badania interwencyjne

|                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Davydd J. Greenwood, Morten Levin (tłum. Marian Niezgoda) .....                                                            | 77  |
| Dlaczego jest taka przepaść między naukami społecznymi a społeczeństwem? .....                                             | 78  |
| Spojrzenia marksistowskie i neomarksistowskie .....                                                                        | 78  |
| Socjologia grup zawodowych .....                                                                                           | 80  |
| Podejście historyczno-rozwojowe .....                                                                                      | 81  |
| Ekonomia polityczna w instytucjach szkolnictwa wyższego .....                                                              | 83  |
| Co się liczy jako wiedza na współczesnych uniwersytetach? .....                                                            | 86  |
| Wiedza nauk społecznych .....                                                                                              | 86  |
| Wiedza .....                                                                                                               | 86  |
| Dlaczego wiedza jest istotna dla uniwersytetów .....                                                                       | 90  |
| Problem „wańki-wstańki” .....                                                                                              | 90  |
| Badania interwencyjne jako „nauka” .....                                                                                   | 91  |
| Rekonstruując związki między uniwersytetami a uczestnikami życia społecznego .....                                         | 96  |
| Związki między badaniami w naukach społecznych i inżynierii oraz współpraca uniwersytecko-przemysłowa: Offshore Yard ..... | 96  |
| Wspólne badania na rzecz organizacyjnej transformacji w murach uniwersytetu .....                                          | 100 |
| Instytucjonalizacja badań interwencyjnych w środowiskach akademickich .....                                                | 102 |
| Czy jest to możliwe? .....                                                                                                 | 104 |
| Bibliografia .....                                                                                                         | 105 |

|                                                                                                                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ROZDZIAŁ 3. Badania kompozycyjne w dwóch częściach. Teoria krytyczna i analiza społecznej (nie)sprawiedliwości</b> <i>Michelle Fine, Lois Weis</i> (tłum. Filip Schmidt) | 107 |
| <i>Class Reunion</i>                                                                                                                                                        | 113 |
| Zmieniające się gospodarki, zmieniająca się pleć                                                                                                                            | 114 |
| Badania kompozycyjne nad błędną polityką w sferze sprawiedliwości rasowej i edukacji publicznej                                                                             | 120 |
| Projekt w skrócie                                                                                                                                                           | 121 |
| Odseparowani czy nierówni? Wewnętrzne życie „zdesegregowanych” szkół                                                                                                        | 122 |
| Uwaga na temat sprawiedliwości społecznej i badań kompozycyjnych                                                                                                            | 129 |
| Bibliografia                                                                                                                                                                | 132 |
| <b>ROZDZIAŁ 4. Na grząskim gruncie. Badania tubylców w erze niepewności</b> <i>Linda Tuhiwai Smith</i> (tłum. Piotr Binder)                                                 | 137 |
| Wstęp                                                                                                                                                                       | 137 |
| Badania autochtoniczne i ich źródła                                                                                                                                         | 138 |
| Badanie autochtonów w ramach gospodarki opartej na wiedzy                                                                                                                   | 147 |
| Badania i etyka                                                                                                                                                             | 152 |
| Grząski grunt badań jakościowych                                                                                                                                            | 160 |
| Bibliografia                                                                                                                                                                | 161 |
| <b>ROZDZIAŁ 5. Kaupapa Māori. Przewyciężyć neokolonializm w badaniach społecznych</b> <i>Russell Bishop</i> (tłum. Filip Rogalski)                                          | 167 |
| Stanowisko Maorysów wobec badań społecznych: problematyka polityczna                                                                                                        | 168 |
| Insiderzy czy outsiderzy: kto może prowadzić badania w środowiskach tubylczych?                                                                                             | 171 |
| Badania Kaupapa Māori                                                                                                                                                       | 173 |
| Przykłady praktyk badawczych wrażliwych na kulturę                                                                                                                          | 176 |
| Podejście do kwestii samookreślenia                                                                                                                                         | 179 |
| <i>Whakawhānau</i> jako podejście badawcze Kaupapa Māori                                                                                                                    | 181 |
| Określanie korzyści: odpowiedzialność według metafory maoryskiej                                                                                                            | 183 |
| Dyskurs spiralny                                                                                                                                                            | 185 |
| Inicjowanie badań przy użyciu metafory maoryskiej: odrzucenie emancypacji                                                                                                   | 186 |
| Odpowiedź na zagadnienia reprezentacji i uprawomocnienia: podejście narratywne                                                                                              | 190 |
| Podejścia do kwestii władzy i trafności w badaniach                                                                                                                         | 192 |
| Ani subiektywność, ani obiektywność                                                                                                                                         | 196 |
| Epilog. Narzędzie do oceny pozycji badacza                                                                                                                                  | 199 |
| Aneks. Glosariusz terminów maoryskich                                                                                                                                       | 200 |
| Bibliografia                                                                                                                                                                | 201 |
| <b>ROZDZIAŁ 6. Etyka i polityka w badaniach jakościowych</b> <i>Clifford G. Christians</i> (tłum. Przemysław Pluciński)                                                     | 207 |
| Eksperymentalizm wolny od wartościowania                                                                                                                                    | 209 |
| Filozofia nauk społecznych Milla                                                                                                                                            | 210 |
| Wolność od wartościowania u Maxa Webera                                                                                                                                     | 212 |
| Etyka utylitarystyczna                                                                                                                                                      | 215 |

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| Normy etyczne .....                                | 216 |
| Komisje etyczne .....                              | 218 |
| Obecny kryzys .....                                | 221 |
| Feministyczny komunitarianizm .....                | 224 |
| Etyka społeczna .....                              | 224 |
| Model feministycznego komunitarianizmu .....       | 227 |
| Interpretatywna wystarczalność .....               | 229 |
| Reprezentacja wielogłosowa i międzykulturowa ..... | 230 |
| Kompetencje moralne .....                          | 232 |
| Polityka sprzeciwu .....                           | 235 |
| Transformacja komisji etycznych .....              | 237 |
| Wnioski .....                                      | 239 |
| Bibliografia .....                                 | 240 |

|                                                                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ROZDZIAŁ 7. Komisje etyczne i konserwatyzm metodologiczny. Wyzwania dla i ze strony paradygmatu fenomenologicznego</b> Yvonna S. Lincoln (tłum. Marian Niezgoda) ..... | 245 |
| Krótką historią komisji etycznych .....                                                                                                                                   | 246 |
| Wyzwania, jakie stanowią komisje etyczne dla badań jakościowych .....                                                                                                     | 247 |
| Narastająca kontrola badań z udziałem ludzi jako podmiotów .....                                                                                                          | 247 |
| Zwiększona kontrola ćwiczeń i prac kursowych z badań jakościowych .....                                                                                                   | 249 |
| Nowe dyskursy wokół dowodów .....                                                                                                                                         | 252 |
| Długotrwałe skutki raportu NRC .....                                                                                                                                      | 256 |
| Potencjalne ograniczenia badań jakościowych wynikające z konserwatyizmu metodologicznego .....                                                                            | 259 |
| Wyzwania badań jakościowych wobec uregulowań etycznych .....                                                                                                              | 263 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                        | 265 |
| Dodatkowe źródła .....                                                                                                                                                    | 267 |

## **CZĘŚĆ II. Rywalizujące paradygmaty i perspektywy**

|                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------|-----|
| Główne problemy stojące przed wszystkimi paradygmatami .....         | 272 |
| Konstruktywizm, interpretywizm, hermeneutyka .....                   | 272 |
| Etnografia krytyczna .....                                           | 273 |
| Feminizmy .....                                                      | 273 |
| Zaangażowanie moralne i dorobek naukowy krytycznej teorii rasy ..... | 274 |
| Teoria krytyczna .....                                               | 275 |
| Studia kulturowe .....                                               | 276 |
| Krytyczny humanizm i teoria queer .....                              | 278 |
| Na zakończenie .....                                                 | 278 |
| Bibliografia .....                                                   | 279 |

|                                                                                                                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ROZDZIAŁ 8. Kontrowersje wokół paradygmatów, sprzeczności i wyłaniające się zbieżności</b> Egon G. Guba, Yvonna S. Lincoln (tłum. Monika Bobako) ..... | 281 |
| Główne problemy stojące przed wszystkimi paradygmatami .....                                                                                              | 282 |
| Aksjologia .....                                                                                                                                          | 291 |

|                                                                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Dostosowanie i współmierność .....                                                                                                     | 292 |
| Wezwanie do działania .....                                                                                                            | 294 |
| Kontrola .....                                                                                                                         | 295 |
| Podstawy prawdy i wiedzy o paradygmatach .....                                                                                         | 296 |
| Trafność: program rozszerzony .....                                                                                                    | 299 |
| Z kryteriami czy bez .....                                                                                                             | 300 |
| Trafność jako autentyczność .....                                                                                                      | 302 |
| Trafność jako sprzeciw, trafność jako poststrukturalna transgresja .....                                                               | 303 |
| Inne „transgresyjne” trafności .....                                                                                                   | 304 |
| Trafność jako relacja etyczna .....                                                                                                    | 304 |
| Głos, refleksyjność i postmodernistyczna reprezentacja tekstualna .....                                                                | 305 |
| Głos .....                                                                                                                             | 305 |
| Refleksyjność .....                                                                                                                    | 306 |
| Postmodernistyczne reprezentacje tekstualne .....                                                                                      | 307 |
| Rzut oka w przyszłość .....                                                                                                            | 309 |
| Bibliografia .....                                                                                                                     | 310 |
| <b>ROZDZIAŁ 9. Etnografia krytyczna. Polityka współpracy Douglas Foley, Angela Valenzuela</b><br>(tłum. Monika Bobako) .....           | 315 |
| Wstęp .....                                                                                                                            | 315 |
| Kilka nowych trendów w etnografii krytycznej .....                                                                                     | 315 |
| Przypadek 1. Krytyk kultury w poszukiwaniu metod opartych na współpracy .....                                                          | 322 |
| Przypadek 2. Socjolożka-aktywistka i jej zaangażowanie legislacyjne .....                                                              | 326 |
| Podsumowanie .....                                                                                                                     | 334 |
| Bibliografia .....                                                                                                                     | 336 |
| <b>ROZDZIAŁ 10. Feministyczne badania jakościowe u progu milenium. Zarys i wyzwania</b><br>Virginia Olesen (tłum. Monika Bobako) ..... | 341 |
| Zakres i tematy feministycznych badań jakościowych .....                                                                               | 343 |
| Dawne i nowe złożoności .....                                                                                                          | 347 |
| Nurty przyczyniające się do złożoności i potwierdzające je .....                                                                       | 349 |
| Konsekwencje rosnących złożoności .....                                                                                                | 359 |
| Problemy i napięcia .....                                                                                                              | 363 |
| Problemy głosu, refleksyjności i tekstu .....                                                                                          | 366 |
| Etyka w feministycznych badaniach jakościowych .....                                                                                   | 369 |
| Sprawy niezrealizowane .....                                                                                                           | 372 |
| Wpływ kontekstów na programy .....                                                                                                     | 373 |
| Podsumowanie .....                                                                                                                     | 377 |
| Bibliografia .....                                                                                                                     | 378 |
| <b>ROZDZIAŁ 11. Krytyczna teoria rasy i jej znaczenie etyczne Gloria Ladson-Billings, Jamel</b><br>Donnor (tłum. Monika Bobako) .....  | 399 |
| Intelektualiści na marginesach jako twórcy etycznych epistemologii .....                                                               | 403 |
| „Istnieć” a „przynależać”: dyskursywne i materialne granice ideologii liberalnej .....                                                 | 408 |
| Nowe modele etycznego działania .....                                                                                                  | 411 |

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| Od badań do aktywizmu: badanie ulicy w wieżach z kości słoniowej ..... | 416 |
| Rekonstrukcja pracy intelektu .....                                    | 421 |
| Podsumowanie: w poszukiwaniu rewolucyjnego habitusu .....              | 424 |
| Bibliografia .....                                                     | 427 |

**ROZDZIAŁ 12. Teoria krytyczna i badania jakościowe. Rewizja Joe L. Kincheloe, Peter McLaren**  
(tłum. Przemysław Pluciński) .....

|                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| (tłum. Przemysław Płuciński) .....                                                            | 431 |
| Nasza idiosynkratyczna interpretacja teorii i badań krytycznych .....                         | 431 |
| Stronnicze badania w ramach „neutralnej” kultury akademickiej .....                           | 432 |
| Ewoluujący krytycyzm .....                                                                    | 435 |
| Badania krytyczne i studia kulturowe .....                                                    | 444 |
| Badania krytyczne napotykają brikolaż .....                                                   | 450 |
| Brikolaż, złożona ontologia, krytyka .....                                                    | 454 |
| Badania krytyczne w globalnym, sprywatyzowanym świecie .....                                  | 456 |
| Ponowne przemyślenie pojęcia klasy i świadomości klasowej .....                               | 459 |
| Uwagi na temat krytycznej etnografii .....                                                    | 461 |
| Nowe pytania dotyczące trafności w krytycznej etnografii .....                                | 465 |
| Współczesne innowacje w krytycznej etnografii .....                                           | 467 |
| Badania krytyczne, 11 września i próba uzasadnienia amerykańskiego imperium w XXI wieku ..... | 470 |
| Bibliografia .....                                                                            | 473 |

**ROZDZIAŁ 13. Metodologie dla studiów kulturowych. Podejście integrujące Paula Saukko**  
(tłum. Monika Bobako) .....

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| (tłum. Monika Bobako) .....    | 487 |
| Historie metodologiczne .....  | 489 |
| Trafność kontekstualna .....   | 491 |
| Trafność dialogiczna .....     | 494 |
| Trafność autorefleksyjna ..... | 497 |
| Podsumowanie .....             | 500 |
| Bibliografia .....             | 503 |

**ROZDZIAŁ 14. Krytyczny humanizm i teoria queer. Nieuniknione napięcia Ken Plummer**  
(tłum. Monika Bobako) .....

|                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------|-----|
| (tłum. Monika Bobako) .....                                          | 507 |
| Zmiana społeczna i badania zombie .....                              | 507 |
| Refleksyjne wprowadzenie .....                                       | 509 |
| Projekt krytycznego humanizmu .....                                  | 511 |
| Metodologie humanizmu .....                                          | 513 |
| Kłopoty z humanizmem .....                                           | 516 |
| Bardziej złożony humanizm? .....                                     | 517 |
| Projekt queer .....                                                  | 518 |
| Metodologia queer? .....                                             | 520 |
| Co nowego? .....                                                     | 524 |
| Kłopoty z queer .....                                                | 524 |
| Teoria queer spotyka krytyczny humanizm: skłócone światy badań ..... | 526 |
| Bibliografia .....                                                   | 527 |

### część III. Strategie badawcze

|                                                                                                                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Projekt badania .....                                                                                                                                                | 534 |
| Paradygmat, perspektywa i metafora .....                                                                                                                             | 534 |
| Praktyka i polityka badań jakościowych finansowanych ze źródeł zewnętrznych .....                                                                                    | 535 |
| Aranżacja projektu .....                                                                                                                                             | 536 |
| Kto i co będzie badane? .....                                                                                                                                        | 536 |
| Strategie badawcze .....                                                                                                                                             | 538 |
| Etnografia performatywna .....                                                                                                                                       | 539 |
| Studium przypadku .....                                                                                                                                              | 539 |
| Etnografia publiczna .....                                                                                                                                           | 540 |
| Analiza praktyki interpretacyjnej .....                                                                                                                              | 540 |
| Teoria ugruntowana .....                                                                                                                                             | 541 |
| Krytyczna etnografia jako uliczny performans .....                                                                                                                   | 542 |
| Nowe historie i metoda historyczna .....                                                                                                                             | 542 |
| Świadectwo jako narracja, metoda i dyskurs .....                                                                                                                     | 543 |
| Badania interwencyjne .....                                                                                                                                          | 544 |
| Modele kliniczne .....                                                                                                                                               | 544 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                   | 546 |
| <br><b>ROZDZIAŁ 15. Praktyka i polityka w badaniach jakościowych finansowanych ze źródeł zewnętrznych</b> <i>Julianne Cheek</i> (tłum. <i>Monika Nowicka</i> ) ..... | 549 |
| Wprowadzenie: połączenie praktyki z polityką .....                                                                                                                   | 549 |
| Lokalizowanie źródeł finansowania: praktyka i polityka .....                                                                                                         | 553 |
| Alokacja źródeł finansowania: praktyka i polityka .....                                                                                                              | 557 |
| Strategie radzenia sobie z komisjami etycznymi: praktyka i polityka .....                                                                                            | 562 |
| Akceptowanie funduszy: praktyka i polityka .....                                                                                                                     | 567 |
| Badania marketingowe: praktyka i polityka .....                                                                                                                      | 571 |
| Praktyka i polityka poza funkcją „znajdź i zastąp” .....                                                                                                             | 576 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                   | 578 |
| <br><b>ROZDZIAŁ 16. Etnografia performatywna. Odgrywanie i pobudzanie kultury</b> <i>Bryant Keith Alexander</i> (tłum. <i>Łukasz Marciniak</i> ) .....               | 581 |
| Kwestie praktyczne i filozoficzne przygodności .....                                                                                                                 | 583 |
| Performując etnografię/performując handlarzy ulicznych .....                                                                                                         | 583 |
| Performatyka, performans i performatywność .....                                                                                                                     | 585 |
| Performans kulturowy i performans kultury .....                                                                                                                      | 588 |
| Wyzwania i powiązania między etnografią a performansem .....                                                                                                         | 590 |
| Pragmatyka proceduralna i gatunki etnografii performatywnej .....                                                                                                    | 594 |
| Przedstawianie innych w etnografii performatywnej .....                                                                                                              | 595 |
| Performans (auto)etnografii .....                                                                                                                                    | 597 |
| Powiązania między krytyczną pedagogiką a krytyczną pedagogiką performatywną .....                                                                                    | 600 |
| Krytyczna pedagogika .....                                                                                                                                           | 600 |
| Krytyczna pedagogika performatywna .....                                                                                                                             | 601 |
| Pedagogika pogranicza .....                                                                                                                                          | 603 |

|                                                                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Publiczna pedagogika .....                                                                                                                    | 604 |
| Polityczne możliwości i praktyczne interpretacje etnografii performatywnej .....                                                              | 604 |
| Dominujące zagadnienia na styku performansu i etnografii .....                                                                                | 605 |
| Interpretując i ewaluując efektywną etnografię performatywną .....                                                                            | 606 |
| Kierunki w/dla etnografii performatywnej .....                                                                                                | 608 |
| Zasady performansu możliwości .....                                                                                                           | 609 |
| Bibliografia .....                                                                                                                            | 614 |
| <br><b>ROZDZIAŁ 17. Jakościowe studium przypadku</b> Robert E. Stake (tłum. Marta Sałkowska) .....                                            | 623 |
| Pojedynczy przypadek .....                                                                                                                    | 624 |
| Autoteliczne i instrumentalne studium przypadku .....                                                                                         | 627 |
| Poszukiwanie tego, co wyjątkowe, a nie przeciętne .....                                                                                       | 629 |
| Problemy badawcze .....                                                                                                                       | 631 |
| Konteksty przypadku .....                                                                                                                     | 632 |
| Studium przypadku .....                                                                                                                       | 633 |
| Wybór przypadku .....                                                                                                                         | 634 |
| Interaktywność .....                                                                                                                          | 637 |
| Gromadzenie danych .....                                                                                                                      | 638 |
| Triangulacja .....                                                                                                                            | 639 |
| Uczenie się z przypadku .....                                                                                                                 | 640 |
| Wiedza oparta na doświadczeniu .....                                                                                                          | 641 |
| Przekaz wiedzy od badacza do czytelnika .....                                                                                                 | 642 |
| Opowiadanie historii .....                                                                                                                    | 644 |
| Porównania .....                                                                                                                              | 646 |
| Etyka .....                                                                                                                                   | 648 |
| Podsumowanie .....                                                                                                                            | 649 |
| Bibliografia .....                                                                                                                            | 650 |
| <br><b>ROZDZIAŁ 18. Obserwowanie uczestnictwa i narodziny etnografii publicznej</b> Barbara Tedlock<br>(tłum. Filip Rogalski) .....           | 655 |
| Zaangażowanie publiczne .....                                                                                                                 | 656 |
| Etnografia performatywna .....                                                                                                                | 659 |
| Etnografia publiczna .....                                                                                                                    | 663 |
| Podsumowanie .....                                                                                                                            | 667 |
| Bibliografia .....                                                                                                                            | 667 |
| <br><b>ROZDZIAŁ 19. Praktyki interpretacyjne a działanie społeczne</b> James A. Holstein, Jaber<br>F. Gubrium (tłum. Katarzyna Iwińska) ..... | 677 |
| Kwestie podstawowe .....                                                                                                                      | 679 |
| Tło fenomenologiczne .....                                                                                                                    | 679 |
| Reguły etnometodologiczne .....                                                                                                               | 680 |
| Analiza dyskursu Foucaulta .....                                                                                                              | 686 |
| Analiza praktyki interpretacyjnej .....                                                                                                       | 689 |

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| Poza etnometodologię .....                            | 690 |
| Analityczne „wzięcie w nawias” .....                  | 694 |
| Przeciw totalizacji .....                             | 697 |
| Od <i>jak?</i> i <i>co?</i> do <i>dlaczego?</i> ..... | 698 |
| Podtrzymywanie krytycznej świadomości .....           | 699 |
| Społeczne działanie .....                             | 701 |
| Bibliografia .....                                    | 702 |

|                                                                                                                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ROZDZIAŁ 20. Teoria ugruntowana w XXI wieku. Zastosowanie w rozwijaniu badań nad sprawiedliwością społeczną</b> Kathy Charmaz (tłum. Konrad Miciukiewicz) ..... | 707 |
| Ponowne spojrzenie na teorię ugruntowaną z perspektywy konstruktywizmu .....                                                                                       | 709 |
| Ponowne badanie dwudziestowiecznej teorii ugruntowanej .....                                                                                                       | 713 |
| Zastosowanie teorii ugruntowanej w badaniach nad sprawiedliwością społeczną .....                                                                                  | 715 |
| Uwagi wstępne .....                                                                                                                                                | 715 |
| Główne zagadnienia sprawiedliwości społecznej: zasoby, hierarchie oraz polityka i praktyka ..                                                                      | 718 |
| Teoria ugruntowana w praktyce .....                                                                                                                                | 719 |
| Analiza danych .....                                                                                                                                               | 719 |
| Łączenie teorii ugruntowanej z badaniami nad sprawiedliwością społeczną .....                                                                                      | 723 |
| Przywrócenie tradycji szkoły chicagowskiej .....                                                                                                                   | 727 |
| Ponowna refleksja nad językiem .....                                                                                                                               | 734 |
| Metafory opowieści i znaczenia milczenia .....                                                                                                                     | 736 |
| Ustalanie kryteriów oceny .....                                                                                                                                    | 737 |
| Kryteria oceny teorii ugruntowanej w badaniach nad sprawiedliwością społeczną .....                                                                                | 738 |
| Podsumowanie i wnioski .....                                                                                                                                       | 740 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                 | 741 |

|                                                                                                                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ROZDZIAŁ 21. Krytyczna etnografia jako uliczny performans. Refleksje na temat domu, rasy, mordu i sprawiedliwości</b> D. Soyini Madison (tłum. Konrad Miciukiewicz) ..... | 747 |
| Lotnisko: opuszczanie domu/powracanie do domu .....                                                                                                                          | 747 |
| I. Performans możliwości .....                                                                                                                                               | 748 |
| II. Nieoczekiwane w czasie teraźniejszym: zabójstwo Amadou Diallo .....                                                                                                      | 749 |
| Uliczny performans: bycie czarnym i brak przynależności .....                                                                                                                | 751 |
| Pamiętam: dygresja .....                                                                                                                                                     | 752 |
| III. Uliczny performans i diasporyczna tożsamość .....                                                                                                                       | 754 |
| 15 listopada 2002, Karolina Północna, Stany Zjednoczone .....                                                                                                                | 756 |
| A nienawiść wiecznie żywa. La, la, la, la, la, la .....                                                                                                                      | 756 |
| IV. Zakończenie .....                                                                                                                                                        | 757 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                           | 759 |

|                                                                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>ROZDZIAŁ 22. Narracja świadka, podrzędność i autorytet narracyjny</b> John Beverley (tłum. Maria Świątkiewicz-Mośny) ..... | 761 |
| Nota bibliograficzna .....                                                                                                    | 772 |
| Bibliografia .....                                                                                                            | 773 |

|                                                                                                                                                             |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| <b>ROZDZIAŁ 23. Uczestniczące badania interwencyjne. Działanie komunikacyjne i sfera publiczna</b> Stephen Kemmis, Robin McTaggart (tłum. Łukasz Marciniak) | 775     |
| Rodzina badań interwencyjnych                                                                                                                               | 776     |
| Badanie uczestniczące                                                                                                                                       | 777     |
| Krytyczne badanie interwencyjne                                                                                                                             | 777     |
| Szkolne badanie interwencyjne                                                                                                                               | 778     |
| Uczenie przez działanie                                                                                                                                     | 778     |
| Nauka przez działanie                                                                                                                                       | 778     |
| Podejścia miękkosystemowe                                                                                                                                   | 779     |
| Przemysłowe badanie interwencyjne                                                                                                                           | 779     |
| Wylonienie się krytycznych badań interwencyjnych                                                                                                            | 780     |
| Cechy charakterystyczne badań interwencyjnych                                                                                                               | 781     |
| Mity, nieporozumienia i błędy w krytycznych badaniach interwencyjnych                                                                                       | 788     |
| Uwłasnowolnienie                                                                                                                                            | 788     |
| Rola facylitatora w badaniach interwencyjnych                                                                                                               | 789     |
| Dualizm badanie-aktywizm                                                                                                                                    | 791     |
| Rola zbiorowości                                                                                                                                            | 791     |
| Uczestniczące badania interwencyjne oraz studium praktyki                                                                                                   | 793     |
| Polityka badań interwencyjnych: działanie komunikacyjne i sfera publiczna                                                                                   | 798     |
| Uczestniczące badania interwencyjne i przestrzeń komunikacyjna                                                                                              | 800     |
| Uczestniczące badania interwencyjne i krytyka „makropodmiotu społecznego”                                                                                   | 802     |
| Działanie komunikacyjne i działanie badawcze                                                                                                                | 803     |
| Konstituowanie sfer publicznych dla działania komunikacyjnego przez badanie interwencyjne                                                                   | 804     |
| Sfery publiczne                                                                                                                                             | 806     |
| Mity, nieporozumienia i błędy raz jeszcze                                                                                                                   | 819     |
| Uwłasnowolnienie                                                                                                                                            | 819     |
| Rola facylitatora                                                                                                                                           | 821     |
| Dualizm badanie-działanie                                                                                                                                   | 821     |
| Rola zbiorowości                                                                                                                                            | 822     |
| Zmieniając wyobrażenie o krytycznych badaniach interwencyjnych                                                                                              | 823     |
| Bibliografia                                                                                                                                                | 828     |
| <br><b>ROZDZIAŁ 24. Badania kliniczne</b> William L. Miller, Benjamin F. Crabtree (tłum. Łukasz Marciniak)                                                  | <br>833 |
| Badania kliniczne na poziomie gruntu                                                                                                                        | 838     |
| Tworzenie przestrzeni                                                                                                                                       | 839     |
| Wkraczanie w świat biomedycyny                                                                                                                              | 840     |
| Rozwijanie medycyny opartej na dowodach                                                                                                                     | 843     |
| Demokratyzacja wiedzy                                                                                                                                       | 847     |
| Stosowanie teorii                                                                                                                                           | 850     |
| Współpraca międzydyscyplinarna                                                                                                                              | 851     |
| Krytyczny multiplizm                                                                                                                                        | 851     |
| Dostarczanie narzędzi i translacji                                                                                                                          | 852     |
| Proces badawczy                                                                                                                                             | 853     |
| Projekt badawczy                                                                                                                                            | 855     |

|                                                |     |
|------------------------------------------------|-----|
| Zbieranie wszystkiego razem .....              | 858 |
| Tworzenie strategii .....                      | 861 |
| Badania kliniczne poniżej poziomu gruntu ..... | 864 |
| Podsumowanie .....                             | 868 |
| Bibliografia .....                             | 869 |